

Cultura vs violència

L'escriptor i professor Manel Ollé respon als Mossos abans d'obrir el col·legi electoral que allà s'està fent un recital de poesia i la multitud esclata en aplaudiments quan Manuel Pérez Bonfill surt emocionat de votar

M. P.,
periodista

Un cotxe carregat de joves torna de la zona d'oci nocturn de Tortosa (ha sigut una nit de dissabte, és clar) i passa per davant de la UNED, col·legi electoral, que, a les 5.30 del matí, ja té una desena de persones esperant a les portes. "Votarem!", criden uns i altres.

Poc després d'això, acut una parella de Mossos d'Esquadra i pregunta a les persones reunides davant la UNED què fan. D'entre els presents hi ha el professor i escriptor Manel Ollé. El professor empra el millor que sap, la paraula, i respon als Mossos que estan fent "un recital de poesia" i tot seguit arrenca a recitar de memòria *L'ombra rogenca de la lloba* del seu estimat Gerard Vergés.

Davant d'aquesta resposta absolutament inesperada, els Mossos fan unes passes endarrere i els ciutadans segueixen esperant que el col·legi pugui obrir.

La situació es repeteix en altres punts de la ciutat, perquè entre les 5 i 5.30 hores de la matinada, desenes de persones han començat a esperar davant les portes dels col·legis electorals de Tortosa, que finalment obren tots. A la plaça de l'Ajuntament de Tortosa, cap a les 7 hores acudeixen una parella dels

Imatge de Manuel Pérez Bonfill, sortint de votar el dia 1 d'octubre del centre de la UNED de Tortosa. / NÚRIA CARO

Mossos d'Esquadra. Pregunten als veïns concentrats si poden passar i, davant la negativa, aixequen acta conforme no poden entrar i es queden contemplant-ho des d'un racó. Hores més tard, passades les 9 del matí, tornen a intentar-ho. Els veïns s'agrupen de forma més conjunta i tornen a cridar "no!" davant la pregunta "ens deixeu passar?".

Qui s'ho mira tot amb detall és un observador francès, Nicolas Garcia, exalcalde d'Elna durant 15 anys.

"Estic vivint el dia d'avui amb confiança. Espero que es pugui votar tranquil·lament", explica. "Certament, hi ha més Guàrdia Civil aquí ara mateix que quan hi havia Franco. També hi ha una certa por. Estic aquí per comprovar que les coses passen bé. Europa té aquest deure. És terrible com ha actuat el Govern de l'Estat, quan la gent no més vol votar".

A les 9.20 hores, a l'Ajuntament, els ciutadans s'impacienten per no

poder votar encara i l'alcalde de Tortosa, Ferran Bel, fa una crida a la calma i a la serenitat.

Curiosament, on més concentració dels Mossos d'Esquadra hi ha a Tortosa al llarg del matí és al col·legi electoral de la UNED, amb tres furgons poc després d'iniciar-se les votacions. Es formen llargues cues per votar i hi ha veïns de tot tipus: grans i joves, mares, pares, xiquets, gossos...

Un altre professor estimat per tota la ciutadania, com Ollé, és Ma-

nuel Pérez Bonfill, de 91 anys, fill predilecte de la ciutat i que va patir la repressió franquista fins i tot amb la presó. Pérez Bonfill espera amb la cadira de rodes, ajudat per la seua dona Anna M., que arribi el seu torn per votar, i somriu amb il·lusió i carisma quan els ciutadans se li adrecen.

En sortir de votar, la multitud allí present, al carrer Cervantes, esclata en un llarg i sentit aplaudiment. Manuel Pérez Bonfill somriu, aixeca les mans, saluda i dona les gràcies amb alegria. Anna M. té llàgrimes als ulls i aixeca els braços amb entusiasme, com dient: **"ho hem aconseguit!"** La multitud, commocionada, es deixa anar per l'emoció i es veuen llàgrimes en molts veïns, conscients de la força emotiva d'aquesta imatge, del poder simbòlic que té. Pérez Bonfill va passar tres mesos a la presó abans de la mort de Franco i en sortir ell i la seua família van estar molt de temps sense poder marxar fora del país. "Va ser la política la que em va portar a la presó", va declarar en una entrevista fa un any i mig al SETMANARI L'EBRE. "Lavors hi havia una repressió que vosaltres [els joves] no heu arribat a conèixer", va afirmar.

Poc després que Pérez Bonfill sortís de votar, comencen a circular les imatges del que està passant a la Ràpita, amb un centenar de ferits i una repressió implacable. ■